МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра зарубіжної преси та інформації

Затверджено

На засіданні кафедри
зарубіжної преси та інформації
факультету журналістики
Львівського національного університету
імені Івана Франка

Протокол №3 від 5 вересня 2022 року
Завідувач кафедри –
доктор наук із соціальних комунікацій
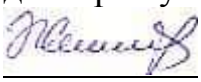 професор Мар'ян ЖИТАРЮК

Силабус з навчальної дисципліни «Національні ресурси сучасної європейської культури (медіааспект)», що викладається в межах ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ЖУРНАЛІСТИКА» другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 061 – журналістика

Львів – 2022

Назва дисципліни	**«Національні ресурси сучасної європейської культури (медіааспект)»**
Адреса викладання дисципліни	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра зарубіжної преси та інформації
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, Спеціальність – 061 Журналістика
Викладач дисципліни	Хоменко Тетяна Миколаївна, доцент кафедри зарубіжної преси та інформації;
Контактна інформація викладачів	tetyana.khomenko@lnu.edu.ua https://journ.lnu.edu.ua/employee/homenko-t-m Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 305
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації проводяться в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю) та відповідно до графіка чергування викладачів на кафедрі (вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 305). Також можливі он-лайн консультації через Zoom, Telegram, Viber, E-mail. Час он-лайн консультацій можна також узгодити у телефонному режимі (тел. 0978689140) або, написавши на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/Natsionalni-resursy-suchasnoi-yevropeiskoi-kultury-(mediaaspekt).pdf
Інформація про курс	Дисципліна «Національні ресурси сучасної європейської культури (медіааспект)» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 061 – журналістика для освітньої програми «Журналістика», яка викладається в другому семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс «Національні ресурси сучасної європейської культури (медіааспект)» адаптований до сучасних інформаційних умов, сприяє інтелектуальній та універсальній підготовці фахівців. Основне спрямування курсу – формування базових знань про специфіку різних культурних регіонів, особливості національної культурної свідомості та формування модуль-особистостей нації і про рівень висвітлення цього процесу у різних інформаційно-комунікативних дискурсах.
Мета та цілі курсу	**Мета курсу** - вивчення основних чинників формування та функціонування національних культур, зокрема й української культури, в умовах сучасних міграційних процесів, кризи мультикультуралізму, гібридних війн та ризиків для культури, пов'язаних з російсько-українською війною. Заакцентовано увагу на посередництві медійного чинника у формуванні уявлень про культуру, на активації історичної пам'яті та національних сенсів через публіцистичний дискурс сучасності. **Цілі (завдання)** курсу - З огляду на свій фах, майбутні журналісти мають підготуватися не тільки теоретично, а й отримати певні практичні знання й навики: • вільно оперувати термінологією, що стосується питань культури національної і світової; • вільно оперувати історичними фактами, прикладами, що стосуються різних аспектів культуротворення;

	• визначати роль свідомісного чинника у формуванні культурної картини світу; • створювати якісний медіапродукт, аналізуючи тенденції культурного розвитку та історично-культурних закономірностей; • ефективно просувати створений медійний продукт, фахово обґрунтовувати власну позицію щодо зв'язку національних культур з культурою світовою.
Література для вивчення дисципліни	**Базова:** 1. Бистрицький Є., Зимовець Р., Пролеєв С. Комунікація і культура в ґлобальному світі. — К.: Дух і Літера, 2020. — 416 с. 2. Вовканич С. Інформація, інтелект, нація. – Львів: Місіонер, 1999. – 414 с. 3. Кулик В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки, – К: "Критика", 2010. – 656 с. 4. Лось Й. Д. Л79 Публіцистика й тенденції розвитку світу: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації: У 2 ч. – Ч. 1. – Львів: ПАІС, 2008. – 376 с. 5. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність. [На матеріалах сучасної газетної публіцистики]: Монографія / За ред. В. Різуна. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2002. – 392 с. **Додаткова:** 1. *Leopolis Multiplex*. — К.: Грані-Т, 2008. — 480 с. — Серія «De profundis». 2. Зражевська Н.І. Масова комунікація і культура: Лекції. – Черкаси, 2006. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eprints.cdu.edu.ua/242/1/%D0%97%D1%80%D0%B0%D0%B6%D0%B5%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%9D._%D0%86._%D0%9C%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D1%96_%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0.pdf 3. Івасечко О.Я., Здоровега М.В. Криза політики мультикультуралізму в Європі: причини та наслідки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Ivasechko_Olha/Kryza_polityky_multykulturalizmu_v_Yevropi_prychyny_ta_naslidky.pdf? 4. Козловець М.А.. Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/6217/1/kozlovez_monograf.pdf 5. Кримський С. Під сигнатурою Софії. Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», м. Київ, 2008 р., 718 с. (розділ Архетипи української культури). 6. Кулик В.Світова мережа й національна ідентичність. 2011, грудень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://krytyka.com/ua/articles/svitova-merezha-y-natsionalna-identychnist 7. Лисий І. Філософська і мистецька культура. – К. : «КМ Академія», 2004. – 368 с. 8. Лось Й. Топ-аналітика світоглядної публіцистики: історія і сучасність / Й. Лось // Вісник Львівського університету. Сеоія журналістика. – 2022. – Вип. 51. – С. 160-171. 9. Фрідман Томас Л. Світ плаский! Глобалізований світ у XXI столітті. – Харків: Акта. – 676 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://books.google.com.ua/books?id=utHecj33MIIC&pg=PR1&hl=uk&source=gbs_selected_pages&cad=2#v=onepage&q&f=false

	10. Хоменко Т. Біблійний діалог в комунікативному полі інформаційної доби / Тетяна Хоменко // ROČENKA UKRAJINSKO-SLOVENSKÁ, 2018. – С. 146-155 (див. також : www.eeda.sk та www.eidv.eu**).** 11. Шевнюк О.Л. Ш37. Культурологія: Навч. посіб. — 3-тє вид., стер. — К.: Знання-. Прес, 2007. — 353 с. — (Вища освіта XXI століття). **Інтернет-джерела:** 1. https://detector.media/infospace/article/202370/2022-08-31-media-pro-muzyku-ta-kulturu-slukh-zapuskaie-anglomovnu-redaktsiyu/ 2. https://gwaramedia.com/40-ukrayinskyh-blogiv-pro-kulturu/ 3. https://hromadske.ua/posts/yaksho-vnutrishnij-golos-kazhe-sho-ti-mig-bi-robiti-bilshe-ce-tvij-shans 4. https://www.culturepartnership.eu/ua/article/french-links 5. https://journals.sagepub.com/home/mcs 6. Культура і медіа: вийти з зачарованого кола [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://lb.ua/culture/2015/06/25/309324_kultura_i_media_viyti_z.htmlhttps://ukrsvit1.com.ua/zmi 7. Ткаченко В. Криза мультикультуралізму й проблеми єдиного освітнього поля. 21 лип. 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://elibrary.ivinas.gov.ua/2803/ 8. Ще більше голосів з України про літературу й культуру в іноземних ЗМІ. LITERARY HUB. 12.03.2022 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://chytomo.com/shche-bilshe-holosiv-z-ukrainy-pro-literaturu-j-kulturu-v-inozemnykh-zmi/
Обсяг курсу	Денна форма: 32 год. аудиторних занять (16 год. лекцій, 16 год. практичних занять), 58 год. – самостійна робота. Заочна форма: 12 год. аудиторних занять, (8 год лекцій, 4 год. практичних занять), 78 год. – самостійна робота.
Очікувані результати навчання	Після завершення курсу студент буде **знати:** • про специфіку підготовки медійних матеріалів на основі розуміння особливостей розвитку історії та культури; • різні рівні актуалізації понять «етносвідомісна культура», «історична пам'ять», «національний характер», «сучасна фольклорна пам'ять»; • особливості формування модуль-особистостей нації та рівень висвітлення цього процесу у різних інформаційно-комунікативних дискурсах; • критерії формування культуроцентричного типу мислення. У процесі навчання студенти повинні набути певних знань, щоб **уміти:** • застосовувати на практиці різноманітні інформаційні ресурси на тему культури; • формувати інформаційний контент, який би грунтувався на докладному аналізі головних здобутків світової культури; • проводити історичні паралелі, аналізувати тексти на різних рівнях висвітлення різних сфер культури світової і національної; • створювати власний медійний продукт (проект) культурного спрямування.
Ключові слова	Культура, мультикультуралізм, інформаційно-культурний простір, ідентичність, ментальність, архетип, культуроцентризм, антропоцентризм
Формат курсу	Очний / Заочний

Теми	Див. СХЕМУ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік наприкінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях та на основі самостійних робіт (есе, презентація на конкретну тематику), і виконання підсумкової роботи у вигляді тестів.
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Лекції, дискусії, метод проєктів і їх презентацій, методи усного та письмового опитування.
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проектор, доступ до мережі Інтернет, ноутбук, мобільний телефон чи планшет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	**Форма поточного контролю.** Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. практичні заняття, самостійна робота: 70% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів − 70 балів ІНДЗ (заліковий проєкт) або тести (за вибором студента): 30% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів: 30 балів. 40 балів – усні відповіді на практичних заняттях та участь у дискусіях (5 балів за усну відповідь); 30 балів – за написання двох есе або підготовку презентацій (за вибором студента) на запропоновану тематику, що засвідчує засвоєння теоретичного матеріалу і вміння застосувати його на практиці (Змістовий модуль № 1 – 15 балів, Змістовий модуль № 2 – 15 балів). 30 балів - заліковий проєкт або тести (за вибором студента). Загалом упродовж семестру – 100 балів. **Письмові роботи:** Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, презентації, підсумкові модульні тестові завдання). **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи студентів будуть оригінальними самостійними дослідженнями, оскільки виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі (відсутність посилань на використані джерела, списування) є підставою для незарахуванння роботи. **Відвідування занять:** Очікується, що студенти відвідуватимуть усі аудиторні заняття і дотримуватимуться усіх термінів виконання завдань. Про неможливість відвідувати заняття студенти мають повідомляти викладача особисто або через старост груп. **Література.** Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, викладач надасть лише з освітньою метою без права її передачі третім особам. П**олітика виставлення балів.** Враховуються бали, набрані на практичних заняттях (усна відповідь - 5 балів), за есе або презентацію - 15 балів та бали підсумкового тестування або презентації залікового проєкту (30 балів). Жодні форми порушення академічної доброчесності **не толеруються**.
Питання до заліку	Варіант № 1 1. Архетипні знаково-символічні системи національних культур – це… 2. Слово «культура» спочатку тлумачилося як…. 3. Архетипи – це… 4. Культуру як світ відкритий і усетривалий ілюструють такі слова Т.Шевченка… 5. Минуле конкретної нації реабілітував… 6. Соціальну сутність людини підкреслив…. 7. Автор книги «Зіткнення цивілізацій» - 8. «Захід і всі інші» - це прогноз культурного розвитку світу, який запропонував…

	9. У найвиразніших формах архетипи виступають у культурах… 10. Архетип «філософія серця» - притаманний культурі… Варіант №2 11. Сучасна світова культура – це… 12. Світова культура — це… 13. Інформаційні домінанти етносу – це… 14. Що таке національна культура? 15. Що таке духовна культура? 16. Модульні особистості нації – це… 17. Загальнолюдська культура — це… 18. Етносвідомісна культура – це… 19. Фольклорна пам'ять – це… 20. Національна пам'ять - це… Варіант № 3 21. Діалог культур – це … 22. Конфронтація культур найочевидніше виявляється на грунті… 23. Для взаємозбагачення культур потрібні… 24. Продовжіть вислів «культура пройшла свій шлях від мовчання в доісторії..» 25. Елементи культури, які мають найбільше значення у сфері життєдіяльності людини… 26. Синтез найкращих досягнень національних культур – це… 27. Появу масової культури можна пояснити… 28. Ідея «азіатського ренесансу» та орієнтації на «психологічну Європу» належить… 29. Цілісне утворення всередині культури, що вирізняється своєю системою цінностей,звичаїв і норм – це… 30. Цілісні, закономірні,впорядковані зміни в культурі – це…
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж/ дата /год	**Тема, план, короткі тези**	**Форма заняття**	**Література. Ресурси в інтернеті**	**Завдання, год.**	**Термін виконання**
Змістовий модуль 1 Світова культура як сукупність культур національних					
1-2	Тема 1.**Криза політики мультикультуралізму в контексті глобального і локального культурного розмаїття.**	Лекція + практичне (4 год.: 2 год (лек).+ 2 год (практ)	1. Бистрицький Є., Зимовець Р., Пролеєв С. Комунікація і культура в ґлобальному світі. — К.: Дух і Літера, 2020. — 416 с. 2. Кулик В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки, – К: "Критика", 2010. – 656 с. 3. Лось Й. Д. Публіцистика й тенденції розвитку світу: Навчальний посібник	Ознайомитися зі структурою курсу та з рекомендованою літературою (підготуватися до дискусії на тему «Глобальне і локальне	2 тижні

	Роль ЗМІ у висвітленні причин та наслідків. Поняття про глобальне і локальне в культурі. А також: Огляд предметно-фахового апарату, літератури, знайомство зі структурою дисципліни		для вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації: У 2 ч. – Ч. 1. – Львів: ПАІС, 2008. – 376 с. 4. Культура і медіа: вийти з зачарованого кола [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://lb.ua/culture/2015/06/25/309324_kultura_i_media_viyti_z.htmlhttps://ukrsvit1.com.ua/zmi 5. Ткаченко В. Криза мультикультуралізму й проблеми єдиного освітнього поля. 21 лип. 2011[Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://elibrary.ivinas.gov.ua/2803/	культурного розмаїття»). (6 год.)	
3-4	Тема 2. **Національні джерела культури та носії національного культурного процесу.** Загальнолюдська та національна культури. Культура світова і національна Проблеми світової культури. Об'єктивні ознаки нації.	Лекція+ практичне (4 год (2 лек +2 прак)	1. Бистрицький Є., Зимовець Р., Пролеєв С. Комунікація і культура в ґлобальному світі. — К.: Дух і Літера, 2020. .(Розділ1. Глобалізація, комунікація і культура. – С.19-24) . 2. Лисий І. Філософська і мистецька культура. – К. : «КМ Академія», 2004. – (Розділ 6. Ще раз про ставлення до культурної спадщини. С 280-288)368 с 3. Івасечко О.Я., Здоровега М.В. Криза політики мультикультуралізму в європі: причини та наслідки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Ivasechko_Olha/Kryza_polityky_multykulturalizmu_v_Yevropi_prychyny_ta_naslidky.pdf? **4.** Ткаченко В. Криза мультикультуралізму й проблеми єдиного освітнього поля. 21 лип. 2011[Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://elibrary.ivinas.gov.ua/2803/	Опрацювати запропоновану літературу і підготуватися до дискусії на тему «Національні джерела культури та носії національного культурного процесу». (7 год.)	2 тижні
5-6;	Тема 3. **Дискурсивні засоби творення ідентичності. Концепти «історична пам'ять» та «національна пам'ять».** Національна та	Лекція+ практичне (4 год (2 лек+ 2 прак).	1. Сергій Кримський «Під сигнатурою Софії». Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», м. Київ, 2008 р., 718 с. (розділ Архетипи української культури). 2. Кулик В.Світова мережа й національна ідентичність.- 2011.- грудень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://krytyka.com/ua/articles/svitova-merezha-y-natsionalna-identychnist	Опрацювати запропоновану літературу і підготуватися до дискусії на тему: «Архетипні знаково-символічні системи національних культур.	2 тижні

	наднаціональна ідентичності. Архетипні знаково-символічні системи національних культур. Національна культура в контексті журналістики і літератури.		3. Культура і медіа: вийти з зачарованого кола [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://lb.ua/culture/2015/06/25/309324_kultura_i_media_viyti_z.htmlhttps://ukrsvit1.com.ua/zmi **4.** Лось Й. Топ-аналітика світоглядної публіцистики: історія і сучасність / Й. Лось // Вісник Львівського університету. Сеоія журналістика. – 2022. – Вип. 51. – С. 160-171.	Національна культура в контексті журналістики і літератури». (7 год.)	
7-8, 8-10	Тема 4. **Українська етносвідомісна культура: емоційно-історична парадигма.** Міфологія як базова домінанта свідомості етносу. Сучасна фольклорна пам'ять: форми індивідуального самовираження.Модульні особистості нації у контексті етногенези і проблеми збереження генофонду народної пам»яті. Український етнічний інтелект у медіа контексті.	Лекція+ практичне (8 год.: (4 лек+ 4 прак+ тест-підсумок змістового модую).	1. Вовканич С. Інформація, інтелект, нація. – Львів: Місіонер, 1999. – 414 с. 2. Кулик В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки, – К: “Критика”, 2010. – 656 с. 3. Кулик В.Світова мережа й національна ідентичність.- 2011.-грудень. – Режим доступу: https://krytyka.com/ua/articles/svitova-merezha-y-natsionalna-identychnist 4. Лисий І. Філософська і мистецька культура. – К. : «КМ Академія», 2004. – (Розділ 4. Національна мистецька культура як цілісність. С. 140-178; Ідея європеїзації української культури. С. 211-247)	Опрацювати запропоновану літературу і підготуватися до дискусії на тему: «Модульні особистості нації у контексті етногенези і проблеми збереження генофонду народної пам’яті». (підготовка есе або презентації на тему: «Модульні особистості мого краю» або «Модульні особистості України») (12 год.)	4 тижні
Змістовий модуль 2 Роль ЗМІ в інтелектуально-свідомісній інтеграції народів у єдиний інформаційно-культурний простір					

11-12.	Тема 5. **Формування свідомісного рівня нації.Інформаційні домінанти етносу.** Культури колоніальні, тоталітарні, посттоталітарні, пострадянські. Поняття посткомуністичного синдрому. Формування національно-художньої свідомості	Лекція+ практичне (4 год.: 2 лек+ 2 практ.)	1. Козловець М.А.. Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/6217/1/kozlovez_monograf.pdf 2. Шевнюк О.Л. Ш37. Культурологія: Навч. посіб. — 3-тє вид., стер. — К.: Знання-. Прес, 2007. — 353 с. — (Вища освіта XXI століття).	Опрацювати запропоновану літературу і підготуватися до дискусії на тему: «Роль ЗМІ у формуванні національно-художньої свідомості» . (7 год.).	2 тижні
13-14	Тема 6. 1**Інформаційно-культурний інтелект як один із головних критеріїв ефективного розвитку нації.** Формування інтелектуальних модуль-особистостей нації та культурна парадигма світу. Моральний авторитет нації. Духовна культура, духовність, вартісні орієнтири національної культури. Цінності європейські//ц	Лекція+ практичне (4 год.: 2 лекц.+ 2 практ.)	1. Вовканич С. Інформація, інтелект, нація. – Львів: Місіонер, 1999. – 414 с. 2. Сергій Кримський «Під сигнатурою Софії». Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», м. Київ, 2008 р., 718 с. (розділ Архетипи української культури). 3. В. Ткаченко. Мультикультуралізм, національна ідентичність і проблеми єдиного освітнього поля. - Режим доступу: https://elibrary.ivinas.gov.ua/2803/ 4. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч. посіб. — 3-тє вид., стер. — К.: Знання-. Прес, 2007. — 353 с. — (Вища освіта XXI століття).	Опрацювати запропоновану літературу і підготуватися до дискусії на тему:«Духовна культура, духовність, вартісні орієнтири національної культури». (7 год.).	2 тижні

	інності християнські.				
15-16.	Тема 7. **Формування модерної культури та роль ЗМІ у цьому процесі. Трагедійність формування національних культур.** Україна в кільці духовного геноциду. Захисні домінанти свідомості українців (гумор, оптимізм, гумористично-сатиричний горизонт сприйняття й обробки інформації та ін.) Національні культури в умовах сучасної кризи мультикультуралізму.	Лекція+ практичне (4 год.: 2 лекц.+ 2 практ.+ підсумковий тестовий контроль)	1. Кримський С. Під сигнатурою Софії., Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 718 с. 2. Кулик В.Світова мережа й національна ідентичність. 2011, грудень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://m.krytyka.com/ua/articles/svitova-merezha-y-natsionalna-identychnist?domain_switch=mobile 3. Культура і медіа: вийти з зачарованого кола [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://lb.ua/culture/2015/06/25/309324_kultura_i_media_viyti_z.htmlhttps://ukrsvit1.com.ua/zmi	Опрацювати запропоновану літературу і підготувати есе або презентацію на тему «Трагедійність української культури. Культурні втрати України в російсько-українській війні. Висвітення в ЗМІ» (12 год.).	2 тижні

Підготувала доц. Т. М. Хоменко